KURJER WARSZAWSKI.

Wtorek. Dnia 3 (15) Lutego.— Rok 1853. № 43. Jutro, Śtej Juljanny P. M.

Jutro, rocznica Urodzin J. C. W. W. X. Marji Pawłównej, Panującej W. Xiężnej *Sasko-Wejmarskiej*, Siostry Najjaśniejszego PANA.

Jutro, jak donieśliśmy, Nabożeństwo *Passyjne* w Kościele XX. *Karmelitów* na *Krako:-Przedm:*. Co zaś do dni następnych, odsyłamy odtąd Czytelników naszych do poprzednich Numerów *Kurjera*, gdzie na każdy dzień w ciągu tygodnia oznaczony był Kościół, w którym to Nabożeństwo odprawiać się będzie.

N. PAN, w skutku przedstawienia JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, Najmiłościwiej dozwolić raczył przebywającemu we *Francji* wychodźcy, Ludwikowi *Lasockiemu*, powrócić do Królestwa, bez pozostawienia mu atoli prawa legitymowania się z pochodzenia szlacheckiego i bez powrócenia mu skonfiskowanego na rzecz Skarbu majątku.

Pułkownik Gwardji Hrabia *Alopeus* Fligel Adjutant J. C. MOŚCI, przeznaczony został na Dowódzcę Pułku Huzarów Jenerała Feldmarszałka Xięcia Warszawskiego Hrabiego Paskiewicza *Erywańskiego*.

Radca Dworu Piotr *Olchin*, Kamerjunkier Dworu J. C. MOŚCI, Urzędnik do szczególnych poruczeń klassy VIII, przy Główno-dowodzącym armją czynną, mianowany został takimże Urzędnikiem klassy VIej.

Rada Administracyjna zatwierdziła zapis rs. 60, na rzecz Szpitala Śgo Wincentego w *Pułtusku;* oraz rs. 60 na rzecz Szpitala w *Markuszowie*, przez Marjannę *Przanowską*, poczynione.

Zarządzający służbą cywilną w Królestwie, Prezydujący w Radzie Administracyjnej, oświadcza swoje podziękowanie Wójtowi Gminy *Gujsk*, *Majewskiemu*, za okazaną przez niego przezorność, przy ujęciu przestępcy Jakóba *Dąbka*, inaczej *Dąbkowskim* się nazywającego.

Przez Postanowienia Rady Administracyjnej, w Wydziale Kom: R. S. W. i D., zatwierdzony: Spadły z etatu Sekretarz Zarządu Drogi Żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej, Radca Honorowy *Piątkowski*, p. o. Pomocnika Naczelnika Ptu Łukowskiego.— Przez Rozporządzenia Komissji Rządowych i Władz Oddzielnych, w Banku Polskim, mianowani: Dyetarjusz Antoni *Borowski*, p. o. Sekretarza Wydziału; Podrachmistrz Piotr *Dąbrowski*, p. o. Rachmistrza kl: 3ciej; Rachmistrz kl: 3ciej Władysław *Wojciechowski*, p. o. Kontrolera kl: 3ciej; Podrachmistrz Alfred *Rajzacher*, p. o. Rachmistrza kl: 3ciej; Podrachmistrz Felix *Tukałło*, p. o. Podsekretarza; Podsekretarz Juljan *Arendarski*, p. o. Pomocnika Kontrolera; Podrachmistrz Jan *Heppen*, p. o. drugiego Pomocnika Kontrolera; Kontroler, Sekretarz Gubernjalny Jakób *Klicki*, p. o. Kontrolera Wydziału Biletów Bankowych; Kancelista Karol *Widuliński*, p. o. Kontrolera kl: 3ciej; Rachmistrz kl: 3ciej Adolf *Fiatowski*, p. o. Rachmistrza kl: 2giej; Sekretarz Dyrekcji, Sekretarz Gubernjalny Edward *Stryjeński*, p. o. Kontrolera kl: 1szej; Kontroler kl: 2giej Dominik *Zamieński*, p. o. Sekretarza Dyrekcji; Rachmistrz kl: 2ej, Sekretarz Koll: *Kłossowicz*, p. o. Kontrolera klassy 2giej, i Dyetarjusz Fryderyk *Scharmach* p. o. Rachmistrza kl: 2ej.— W Okręgu Nauk: Warszaw: mianowany: Wikarjusz przy Kościele parafjalnym w Dietrzkowicach, Xiądz Jan *Wojciechowski*, Nauczycielem Religji przy Gimnazjum w Piotrkowie.— W Alexandryńskim Instytucie Wychowania Panien, mianowani: Nadzorca gmachów Alexandryńskiego Instytutu Wychowania Panien, Felix *Biernacki*, p. o. Wójta Gminy w Nowej Alexandrji, i b. Wachmistrz b. W.P. Felix *Dąbrowski*, p. o. Nadzorcy gmachów tegoż Instytutu.

Dyrekcja Ubezpieczeń podaje do wiadomości powszechnej, iż w wykonaniu art: 15 ustawy o ubezpieczeniu ruchomości od pożaru. Komissja Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, przez rozporządzenie z dnia 6/18 Stycznia r. b., zgodnie z wnioskiem Dyrekcji Ubezpieczeń, postanowiła na rok 1853 taryffę składek od tychże ubezpieczeń przywrócić taką, jaka była po włącznie rok 1850 obowiązująca, a przy ustawie o zabezpieczeniu ruchomości od pożarów, przez postanowienie Rady Administracyjnej z dnia 15 (27) Lutego 1844 roku zatwierdzonej, znajdującą się, czyli utrzymać taryffę wyżej rzeczoną bez potrącenia od niej 10%, jak to zostało dopuszczone w latach 1851 i 1852. Podwyższenie to taryffy w stosunku dwóch lat poprzednich, nastąpić musiało na rok 1853 z powodu znacznej ilości wydarzonych pogorzeli i wysokich strat w ruchomościach przez pożary w r. 1852 zrządzonych. Składki wnoszone być winny od ubezpieczeń *czasowych*, to jest rocznych lub krótszych od roku, tylko do Kassy Głównej Ubezpieczeń w *Warszawie;* od ubezpieczeń zaś *ciągłych* do Kassy Głównej lub Kass Powiatowych stosownie do żądania ubezpieczonych i otrzymywanych w tej mierze szczegółowych od Dyrekcji zawiadomień. Przypomina zarazem Dyrekcja wszystkim, ubezpieczonym sposobem ciągłym, przepis art: 95 ustawy, wedle którego ubezpieczenie ciągłe ruchomości ustaje, jeżeli należna składka nie jest opłacona w ciągu 6 miesięcy po terminie, w którym do poboru przypada; Ubezpieczeni zatem winni przestrzegać, aby zaległość taka nie była dopuszczona, gdyż w razie pogorzeli utraciliby prawo do wynagrodzenia za poniesione straty.

JW. Jenerał-Major *Albertow*, Gubernator Cyw: Gub: *Płockiej*, przybył z *Płocka* do *Warszawy*.

JW. Rzecz: Radca Stanu *Tykel*, Gubernator Cyw: Gub: *Augustowskiej*, przybył z *Suwałk* do *Warszawy*.

Ludność Królestwa w roku 1850 wynosiła głów 4,810,735, więcej jak w r. 1849 głów 29,380. W ogólnej liczbie głów było: mężczyzn 2,343,110, a kobiet: 2,467,625. W tej liczbie było *Chrześcjan* 4,255,241, *żydów* 554,984, *machometan* 274, *cyganów* 236. W guberniach, było: w *Warszawskiej*, głów 1,531,485, w *Radomskiej* 927,302, w *Lubelskiej* 1,018,701, w *Płockiej* 547,455, w *Augustowskiej* 622,195. W m. *Warszawie* ludność wynosiła głów 163,597.

Jutro, to jest we *Środę*, oraz w *Piątek* i *Sobotę*, przypadają, pierwsze tegoroczne *Suche dni*. W niektórych

stronach na prowincji, z łacińskiego *quatuor tempora*, lud, *Suche dni*, nazywa *kentopory*.

Roman *Gawroński*, Urzędnik Komissji Rządowej Przychodów i Skarbu, przeżywszy lat 35, wczoraj zakończył życie. Pozostali Bracia, zapraszają Krewnych i Przyjaciół, na wyprowadzenie zwłok Jego, jutro o godzinie 3½ z Kaplicy *Ewangelickiej* przy ulicy *Mylnej*, na smętarz *Powązkowski* odbyć się mające.

Jutro, jako w dzień patronki, zgasłej w PANU, Juljanny *Kielch*, odbędzie się żałobne Nabożeństwo za spokój Jej duszy, w Kościele XX. *Karmelitów* na *Krakows: Przedmieściu*, o godzinie w pół do 10tej z rana; na które, pozostały Mąż, zaprasza Krewnych, Przyjaciół i Znajomych.

Doszła tu smutna wiadomość, że w dobrach *Bogucinie*, Powiecie *Lipnowskim*, Gubernji *Płockiej*, po kilku-dniowej słabości, w dniu 9ym b. m., opuściła ten świat, ś. p. Joanna z Karczewskich *Sumińska*. Skonem swym przedwczesnym, bo w 32gim roku życia swego, pełnego cnót, zasmuciła liczną Familję, z któremi krwią i przyjaźnią połączoną była, a przywiązanego Męża, pogrążyła w nieutulonym żalu. Familja *Sumińskich*, już drugą stratą w krótkim czasie dotkniętą została, bo niedawno przed kilku miesiącami owdowiała Barbara z Sumińskich *Wybicka*; jej Mąż, Jan *Wybicki*, prawy Obywatel, Dziedzic dóbr w *Prussach*, w Departamencie *Kwidzyńskim*, położył swe zasługi i w kraju tutejszym, sprawując Urząd Podprefekta Powiatu *Brodnickiego*, za Xięstwa *Warszawskiego*. Cnoty jego Obywatelskie są znane w pośród sąsiadów.

(A. n.) Onegdaj z rana, po krótkiej słabości, zakończył życie doczesne, cnotliwy i pełen przyszłości w kwiecie wieku, Dawid *Lawendel*. Życie jego aczkolwiek krótkie, bo zaledwie 28 lat liczył, nacechowane było cnotliwem i przykładu godnem postępowaniem. Widziano w nim czułego męża, dobrego ojca dość już licznej familji, i przykładnego towarzysza. Wspomnienie o Tobie długo między nami żyć będzie. ***

W tych dniach wyszła w litografji P. *Herknera*, nowa *Mappa* Królestwa, obejmująca wszystkie miasta i wsie. Mappa ta jest nader praktyczna w użyciu, i powiększa wydane już w tejże litografji zbiory tego rodzaju, jak *atlasy polskie*, *mappy* pojedyncze w mniejszych rozmiarach, *mappę Europy* w formacie większym, co wszystko znajduje się w handlu P. *Wojczyńskiego* przy ulicy *Wierzbowej*, obok Redakcji i Drukarni *Kurjera Warszawskiego*. P. *Wojczyński* bowiem nieopuszcza żadnej sposobności do wzbogacania w potrzebne przedmioty swego składu, w którym także posiada papier z *Jeziorny*, *Soczewki* i *Sopla*, niemniej różne xiążki szkolne, wszelkie materjały pismienne i rysunkowe, xięgi rejestrowe, tablice metalowe, tekturowe, a nawet dla amatorów gry. marki do *preferansa*. Dodać jeszcze musimy, iż wszystko to sprzedaje po cenie umiarkowanej.

Do tylu pięknych improwizacji *Deotimy*, przybyła nam jeszcze jedna, pod nazwą: *Noc zimowa*, którą młoda wieszczka, na zadany Jej temat przez JW. Hr. Andrzeja *Zamoyskiego*, zachwyciła na wczorajszym wieczorze *Poniedziałkowym*, wszystkich obecnych. Szczytne myśli i malownicze obrazy, jak: lasów, chatki modrzewiowej, zorzy północnej i zamku, są główną cechą tego ślicznego utworu; wypowiedzenie którego, zajęło blizko godzinę czasu, jak najprzyjemniej spędzonego.

Już tylko przez przeciąg tego tygodnia, słynny obraz *Trzech Męczenniczek*, *Chozroe Duzzi*, wystawiony będzie na widok jak dotąd w Sali gmachu *Warszawskiego* Towarzystwa Dobroczynności. Obraz ten stanowczo zyskał już potwierdzenie znawców, jako arcy-dzieło, zasługujące ze wszech miar na uwagę. Kto więc jeszcze nie miał sposobności obejrzenia takowego, może w ciągu bieżącego tygodnia korzystać.

Jutro o godz: 4 m. 36 rano *pierwsza kwadra*, która ma zawitać do nas z pogodą, a w końcu dopiero odznaczyć się odmianą.

Wynalazek *telegrafów elektrycznych*, coraz większe zapewnia korzyści i w coraz użyteczniejsze wchodzi zastosowanie. I tak, niedawno w jednem mieście w *Belgji* użyto latarń ulicznych na zegary, a to tym sposobem: na przodowych szybach tychże latarń, oświeconych jak zwykle wewnątrz, urządzono tarcze zegarowe wraz z wskazówkami, a do tych ostatnich przyczepiono druty komunikujące się z regulatorem, będącym w mieszkaniu zegarmistrza miejskiego. Tym sposobem każda minuta, jednocześnie jest wskazywaną na wszystkich latarniach które obok światła wskazują przechodniom godziny.

W tych czasach urządzony został nowy zakład krawiecki przez P. Xawerego *Merqui*, przy ulicy *Senatorskiej* Nr 445. P. *Merqui* przybył z *Paryża*, gdzie praktykował dawniej u P. *Wejsa*, Nadwornego Krawca Xżąt rodziny *Orleańskiej*. Oglądaliśmy już niektóre roboty z tej pracowni, i te zalecają się tak gustem jako i wykończeniem. Szczególniej celuje w robotach wszelkich mundurów, a przytem odznacza się umiarkowanemi cenami.

W tych dniach oglądaliśmy w kwiaciarni Braci *Bardet*, w domu W. *Brunwejn* (Petyskusa), dwa przepyszne exemplarze *magnolii* w pełnem rozwiciu. Piękność, zapach, i obfitość kwiatu, oraz pączków, któremi oba krzewy są pokryte, przynoszą prawdziwą chlubę staranności PP. *Bardet*.

Nakładem Xięgarni S. H. *Merzbacha*, wyszły z druku trzy ostatnie poszyty, to jest 10ty, 11ty i 12ty *Flory Lekarskiej*, Dra Edwarda *Winklera*, przekładu S. *Pisulewskiego*. Dzieło to, odznaczające się starannem wydaniem, zwiększone zostało *wykazem środków lekarskich*, które z opisanych w niem roślin otrzymujemy. Dodatek powyższy tem jest ważniejszy, że *Flora Lekarska* głównie przeznaczona dla Uczniów Medycyny i Farmacji, przedstawia im niejako całość rośliny pod względem jej zastosowania w sztuce lekarskiej, i ułatwia tym sposobem spamiętanie wszelkich środków lekarskich, jakich każda roślina dostarcza. Cena exemplarza rs. 13 kop. 50.

Wczoraj w Teatrze Rozmaitości, przywołani zostali: po Kom: *Godzina Małżeństwa*, Wszyscy; po Kom:

Damy i Huzary, Wszyscy, i oddzielnie Pani *Kurejusz* i Pan *Bogusławski*.

(A. n.) Rada Opiekuńcza Szpitala Śgo Józefa, w *Sieradzu*, korzystając z obecności znacznej liczby Obywateli na *bal kawalerski* przybyłych, zaprosiła ich na świetną nader zabawę dnia 6go b. m., odbytą na korzyść tegoż Szpitala. W przybranym gustownie salonie jaśniejącym rzęsistem światłem i zielonością roślin, o godzinie 9tej zabrzmiała orkiestra *Rajczaka*; zebranych osób było 250, a ochocza wesołość, ożywiała tańce. Toalety Dam odznaczały się wytwornym gustem i okazałością, między któremi uważano: dwie *czarne* axamitne suknie, z tych jedna ubrana koronkami *brabanckiemi*, zdobna bukietami *pąsowemi* ze złotem i takiemże ubraniem na głowie; dalej *żółtą* atłasową przybraną w czarne koronki; *szafirową* atłasową zdobną kosztownym koronkowym wolantem, na głowie ubranie z różowych piór *marabout*; suknię *białą ilusion*, pod spodem różowa, na głowie ubranie z wstążek *białych* i *różowych*; suknię lekką *różową* z *bronzowym* axamitnym bukietem i takiemże ubraniem na głowie; oprócz tych wiele innych zwłaszcza *różowych* celujących gustem, pięknością i świeżością. Wzorowa harmonja jednocząca w licznem gronie rodziny okolicznych i miejscowych Obywateli, zapewnia powodzenie tworzącego się w tem mieście Towarzystwa Resursy, i przyczyni się do zasiłku tutejszego Szpitala. — *J. T.*

Anglja. — Ministrowie wszyscy i wielu członków Parlamentu już przybyło do *Londynu*, z powodu zbliżającego się otwarcia posiedzeń. — Utworzyła się kompanja z kapitałem 30 miljonów dukatów, dla połączenia oceanu *Spokojnego* i *Atlantyckiego* kanałem tak wielkim, że największe okręta po nim żeglować będą mogły. Poprowadzony ma być przez międzymorze *Daryjskie*. Rząd *Nowej Grenady* domaga się za ustąpienie gruntu potrzebnego, 48,000 dukatów. — Dyskonto banku niezawodnie podniesionem zostanie, bo monety złotej i srebrnej coraz więcej wychodzi do krajów wschodnich stałego lądu *Europy*, za zboże i inne produkta, oraz do *Australji*. Do tej osady w ciągu roku z samego banku wyprawiono monety brzęczącej za 16 miljonów dukatów, ale za to wraca metal nieobrobiony; w ciągu zaś ostatnich dwóch tygodni, wyprawiono na ląd stały złota za 2 miljony dukatów przeszło. (Preuss: Ztg).

Austrja. — W *Wenecji* spodziewają się przybycia Xcia *Modeny*, który odwiedzi Hr: *Chambord*. — Teatr *Lwowski*, pomnożyć mają wkrótce, nowi artyści z Królestwa i *Krakowa*. Przybywający ci, są: Panny *Zubrzycka* i *Dolgello*, oraz PP. *Kalecińki* i *Sędzimir*. (Neue Preuss. Ztg).

Czarnogórze. — W końcu Stycznia *Turcy* zajmowali swe stanowiska dawne, nie robiąc żadnego ruchu naprzód. Xżę *Daniło* i Piotr *Piotrowicz* bawią w *Cetynji*. Bezczynność *Turków* i okrucieństwo, podniosły bardzo odwagę *Czarnogórców*. Z *Serajewo*, w *Bośnji* donoszą, że tam przerwano werbunek ochotników i zwinięto pozatykane w mieście chorągwie Proroka. Dla wojska w rekwizycję wzięto w *Bośnji* znowu 1,000 koni. (Lloyd).

Francja. *Paryż 9go Lutego.* — Margrabia *Valdegamas*, Poseł *Hiszpański*, złożył Cesarzowi wczoraj swe listy wierzytelne jako pełnomocnik Xcia *Parmy*. — *Monitor* doniósł dziś, że powodem aresztowania 16 *legitymistów*, są korrespondencje nieprzychylne rządowi prowadzone z dziennikami zagranicznemi. Aresztowani osadzeni są w bardzo ścisłem więzieniu. — W *Tuileries* wiele osób przedstawiało się Cesarstwu; towarzystwo bawiło do godziny 11ej. — W Ministerjum spraw wew: obrabiają projekt urządzenia bibljotek komunalnych; każda gmina ma mieć swoją bibljotekę, a liczba xiążek zastosowaną będzie do ludności. — W samym departamencie *Vosges*, zamknięto w ciągu roku 78 szynków, i odmówiono 177 prośbom, otwarcia nowych szynków żądającym. — Dziś procesja zapustna tucznego wołu udała się do *Tuileries*; Cesarz kazał przez Szambelana otworzyć kratę dziedzińca dla ludu; sam z Cesarzową na balkon wyszedł; przyjmowano go okrzykami. — W r. 1852, kapitaliści na rozmaite zatwierdzone koleje wypłacili 285 miljo: fr., w r. b. mają wypłacić 154 miljo: fr.; pozostaje 372 miljonów do spłacenia w latach następnych. (Indep: Belg:).

Paryż 10go Lutego, (d. t.) — Xiążę *Belluno*, został mianowany Senatorem; z aresztowanych 16tu *legitymistów* etc., nikogo nie wypuszczono. (Indep: Belg:)

Hiszpanja. — Pan *Collantes*, został mianowany jeneralnym dyrektorem poczt. — W *Madrycie*, przy formowaniu biur wyborczych, tylko kandydaci rządowi utrzymali się. (Indep: Belge).

Włochy. — Hrabia *Pralormo* odjechał z *Turynu*, z bardzo zgodą tchnącemi instrukcjami do *Rzymu*. Mre *Charvaz*, nowy Arcy-Biskup *Genui*, karci mocno Duchownych swej dyecezji występujących przeciw rządowi. (Neue Preus: Ztg).

Rozmaitości. — Na *Lesniewskich Holendrach* pod *Czerniejowem*, odbyło się wesele w zaprzeszłą Niedzielę; nazajutrz podchmielony gość jeden, wystrzelił z pistoletu przez drzwi domostwa, do których zbliżały się narzeczona z drugą kobietą. Pistolet pękł, a obiedwie kobiety ugodzone sztukami pistoletu, jedna matka kilkorga dzieci umarła w 24 godzin, a narzeczona w 48 godzin, w skutek ran odniesionych w głowę. — Professor Dr *Sedillot* w *Strasburgu*, odbył niedawno operację chirurgiczną, w teorji dotąd tylko przypuszczalną. Wiadomo, że skurczenie się kanału pokarmowego, bywa przyczyną głodowej śmierci, która wprzód nastąpić musi, niżby się udało wyleczyć chorego. Zapobiegając takiej śmierci, Dr *Sedillot* otworzył jednemu choremu żywot i żołądek, do którego wprowadza z zewnątrz pokarm. — Zbiór *wina* na wyspie *Maderze*, który w dobrych latach wynosił 25,000 pip, a w zwyczajnych 15,000, w r. z. wydał tylko 400 pip. — W małem miasteczku *Francji*, czytano następujące doniesienie o balu »Dziś bal pod N° N. na czwartem piętrze od tyłu; sale będą rzęsisto oświetlone; bilet wnijścia 10 centimów. NB. Uprasza się łaskawych *amatorów*

oleju, aby nie maczali chleba w kinkietach, jak to miało miejsce w zeszły Piątek."

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Boduszyński Ant: Prokur: z Lublina nr 625; Bachnicki Ant: Podpo: z Cesarstwa nr 603; Grabowski Maxy: Hr. z Żukowa nr 625; Kisielewski Józ: Oby: z Krakowa 1254; Leszewski Xaw: Oby: z Berlina nr 556; Mikulska Fran: Żona Kup: z Poznania nr 394; Baron Renne Ant: Jenerał z Wilna nr 1245.

Wyjechali: Budziszewski Narcyz Oby: do Lipna; Czernow Sergiusz Pułkow: do Petersburga; Deger Jan-Wiktor Kup: do Paryża; Eger Izaak-Lewin Kup: do Johannisburga; Horowicz Perec Handl: do Wrocławia; Jermołow Jene:-Major do Płońska; Joly Hen: Mechanik do Paryża; Łempicki Kar: Sędzia Pokoju do Lesznowoli; Miller Józ: Oby: do Gub: Mińskiej; Orzeszko Juljusz Oby: do Gub: Podolskiej; Preszel Adam Oby: do Lublina.

DONIESIENIA.

Dziś rano zimna stopni 7. Wczoraj w południe zimna 1.
Dziś rano wysokość wody na *Wiśle* stóp 7 cali 2.
TEATR ROZMAITOŚCI. Jutro, *Helena de la Seiglière*.

Dziś dołącza się **TABELLA** wygranych 1ej kl: 81 Lot: Klas:.

W Drukarni Kurjera Warsz:.— Wolno drukować. Warszawa d. 3 (15) Lutego 1853 r.— Starszy Cenzor, Radca Dw: *L. T. Tripplin*.